

Brexit raakt alle bedrijven

“Ik wil dat u hier weggaat met een stukje ‘awareness’”, zei Rogier van Tooren van de Taskforce Brexit van het ministerie van Buitenlandse Zaken onlangs op een bijeenkomst in Lisse. Hij hield bollenkwekers en -handelaren voor dat ze hoe dan ook gaan merken dat het Verenigd Koninkrijk (VK) de EU gaat verlaten. “Is het niet 29 maart volgend jaar al, dan wel per 1 januari 2021.”

Tekst: Ellis Langen | Fotografie: René Faas

“Awareness, awareness? Dat is nog zacht uitgedrukt. Je maakt me doodsbang”, verwoordde iemand in de zaal. Van Tooren schudde namelijk de boel wakker. Hij kwam met het verhaal dat de Brexit alle bedrijven kan raken. “Ook kwekers die geen handel drijven met het VK. Ik daag jullie uit als je denkt niets met de Brexit van doen te hebben, toch de online ‘Brexit Impact Scan’ te doen.” Hij denkt dat elk bedrijf onvermoede effecten tegenkomt. Hij noemt als voorbeeld de personeelsregistratie. “Die data kunnen staan in een datacenter in het VK. Op het moment dat het VK uittreedt, moeten die data zijn verhuisd naar een datacenter in Nederland. Niet de toeleverancier is hiervoor verantwoordelijk, maar uzelf. Of denk eens aan uw verpakkingen of andere input voor uw productieproces die van uw toeleveranciers komt. Komt iets daarvan uit het VK?” Met de scan kan elk bedrijf de impact beter inschatten en zo de benodigde voorbereidingen treffen.

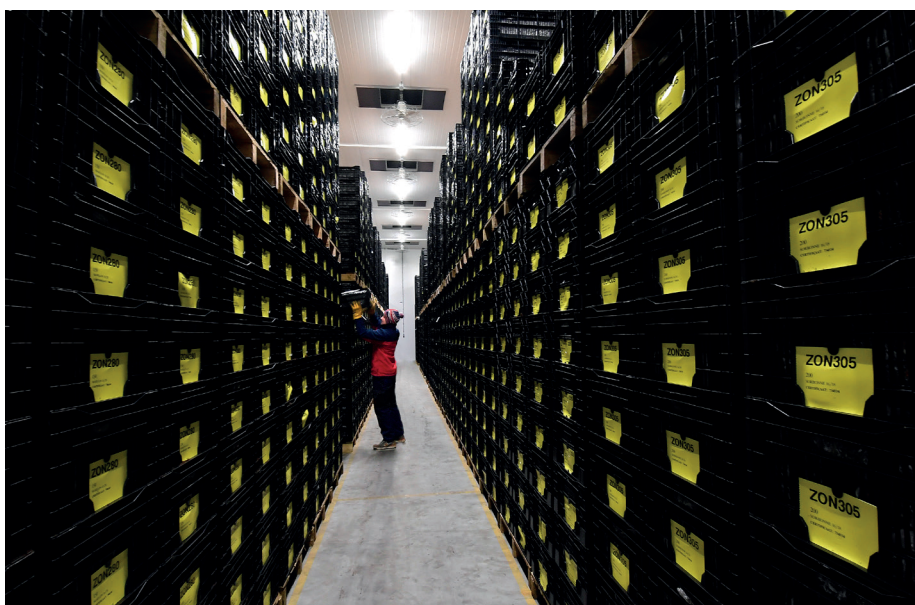
Het lastige aan het Brexit-verhaal blijft dat het moeilijk is je voor te bereiden op iets waarvan nog onbekend is welke kant het

op gaat. Het terugtrekkingsakkoord waar iedereen op wacht, schuift maar op. Bij een terugtrekkingsakkoord, ook wel 'zachte Brexit' of 'deal' genoemd, stapt het VK op 29 maart uit de Europese Unie. Dan blijft alles zoals het nu is, zonder im- en exportbelemmeringen. Ook is er nog geen douanenummer (EORI-nummer) nodig, omdat het VK in de douane-unie blijft. De verwachting is dan ook dat er niets verandert in de procedure van de handel, de fytosanitaire eisen en kwaliteitseisen. Er komt dan een overgangperiode tot 1 januari 2021, of wellicht nog een jaar later, zoals vorige week werd geopperd in een toepoverleg. In die overgangperiode worden nieuwe afspraken gemaakt. Komt er geen terugtrekkingsakkoord, dan verlaat het VK op 29 maart meteen de interne markt en stapt het uit de douane-unie. Het wordt dan een 'derde land'. De handel krijgt dan direct te maken met douaneformaliteiten, administratieve rompslomp en dus kosten. Ook moet er een fytocertificaat bij plantmateriaal zitten, dat wordt afgegeven door de BKD nadat die de partij heeft geïnspecteerd. Met zowel de douaneprocedure als het fytocertificaat zijn vrijwel alle bollenhandelsbedrijven wel bekend, omdat zij al export doen naar derde landen. Er komt dan dus alleen een extra derde land bij. Dat betekent wel extra exportinspecties die vervolgens goed ingeregeld moeten worden in de logistieke processen van een bedrijf.

AANVULLENDE FYTOSANITAIRE EISEN

Het venijn zit hem erin dat het VK hogere en aanvullende fytosanitaire eisen kan gaan stellen. Van Tooren raadt bedrijven aan zich voor te bereiden op een harde Brexit. "U weet als geen ander: waar onderhandeld wordt, wordt het vaak tot het laatste moment hard gespeeld. Dat kan verkeerd aflopen." Wie nog geen ervaring heeft met handel met derde landen en na een harde Brexit toch met het VK wil handelen, moet dus aan de bak. Onder andere door een EORI-nummer aan te vragen bij de douane.

Binnen de bollensector zijn overigens geen cijfers bekend hoeveel kwekers en handelaren nu met het VK handelen en geen ervaring hebben met derde landen. Bollenkwekers en kwekers van vaste planten die info willen over wat hun te wachten staat bij de (harde) Brexit, worden volgens Henk Westerhof, voorzitter van Anthos, overspoeld met informatie. Hij weigert te geloven dat bedrijven in de sector die momenteel handelen met het VK, zich niet voorbereiden. "Nederland is verreweg de grootste leverancier van bollen

Het advies aan lelietelers is partijen voor het inpakken en invriezen door de BKD te laten keuren.

aan het VK. De jaarlijkse exportwaarde bedraagt tussen de 100 tot 125 miljoen, voor de boomkwekerijsector is dat zo tussen de 125 en 150 miljoen. Dan zorg je echt wel dat je voorbereid bent op een 'no deal'."

IMPORTPARTIJEN KEUREN

Het Britse landbouwministerie heeft half september al aangegeven wat zijn handelswijze per 29 maart wordt bij im- en export van plantmateriaal in geval er geen deal is. Hierin staat dat het VK in het binnenland risicogericht importpartijen gaat keuren. "Daar zijn we blij mee. Direct bij de grens keuren, bijvoorbeeld in de haven, zou logistiek ongelofelijk veel problemen geven gezien de hoeveelheid producten die naar het VK geëxporteerd worden", zegt Westerhof. De eventueel hogere eisen waarmee het VK op fytosanitair gebied op de proppen kan komen, baren hem wel zorgen. "Hoe risicovol vindt het VK de bollen op fytosanitair gebied? Ik denk dat dit wel meevalt. We hopen dat ze het keuringsstelsel van de BKD en de normen die er nu liggen accepteren. Maar ze kunnen ook hogere eisen gaan stellen, bijvoorbeeld voor allerlei virussen, zoals China nu ook doet.

Aan de slag

Op tal van sites is informatie te vinden over de Brexit. Op brexitloket.nl (met een onderdeel agro) is veel te vinden, zoals de online Brexit Impact Scan. De site hulpbijbrexit.nl biedt zes belangrijke tips waarmee ondernemers aan de slag kunnen gaan. Transport en Logistiek Nederland biedt op zijn site houvast met een Q&A-lijst. Op de site van RVO zijn Brexit-vouchers te krijgen voor advies over de gevolgen van Brexit voor bedrijven en over alternatieve markten.

Dat kan problematisch worden." Voor de bollen- en vasteplantensector is het niet nodig door de Brexit in grote paniek te raken. Westerhof: "Ik denk dat de gevolgen gaan meevallen, mits de wisselkoers pond versus euro stand houdt. Dat is namelijk het grootste risico voor de vraag uit het VK en dus de handel." Hij vindt het onnodig dat LTO bij de overheid al vraagt om een compensatieregeling voor boeren en tuinders bij een harde Brexit. "Dat brengt alleen maar onnodige onrust. Blijf alsjeblieft allemaal gewoon doorademen."

De handelsbond adviseert kwekers en handelaren die lelies willen versturen naar het VK, wel rekening te houden met een harde Brexit na 29 maart. "Neem het zekere voor het onzekere. Bied partijen lelies die bestemd zijn voor het VK, voor het inpakken en invriezen bij de BKD aan voor een exportinspectie." Anders lopen ze het risico dat de kratten ontdooid moeten worden om alsnog aangeboden te moeten worden voor een exportinspectie. "Dat zou enorm veel extra werk zijn. Ik ben ervan overtuigd dat de handel op Engeland anticipeert op ons advies." ♦